

იმერია

ბაზითი ღირს:

თვი	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე წამყვანი—ერთი შაჟირი.

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფალისა.

ბაზითის დასაბარებლად:
და განცხადებთა დასაბარებლად
და განცხადებთა რედაქციის და წერა-კითხვის
განყოფილებაში, საზოგადოების განყოფილებაში—სახან-
ლის ქუჩა, ბანის ქარხანა.
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი 8 კაპიტო.

4 აპრილს გარდაიცვალა მართა ზაგრაძის ასული დავითიშვილი. გარდაცვალებულის შვილები: ბაზარა, ივანე, ქაინოსტარო და დავითიშვილი და ასული ნინო ქაინოსტაროს ასული ზანდუკელია. კ. თქალაქაინოსტაროს ასული აბაშიძისა და სიძე თეაბი სვიმონ დიმიტრის ძე აბაშიძე გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა და სთხოვენ მომადრდნენ ოთხშაბათს. ამ თვის 6 შუადღის 12 საათზე მიცვალებულის პანაშვილზე, ვერაზე, გახადვის ქუჩაზე № 5. პანაშვილის შემდეგ მიცვალებულს წაასვენებენ რკინის გზით ქ. გორში, ხოლო იქაღამე ხუთშაბათს სოფ. კარბში, პარასკევს წირვას გარდაიხდინ და შემდეგ დასაფლავებენ.

1-1110-1

ბაზილიანა მახანაძის ასული და ალექსანდრე გიორგის ძე ბაგრაძის შვილები სთხოვენ ნათესავთა და ნაცნობთა მომადრდნენ შაბათს, 9 აპრილს ამა წლისას, ორმოცის წირვაზე, რომელიც გადახდის იქნება სტატიკის სოცეტნიკის ბარაკში ზაგრაძის ძე ბაგრაძის შვილის სული მოსახსენებლად შემოქმედში, საღაც და კრძალულია განცხადების გეგმა.

(2-1)

„იმერია“

გამოდის 1894 წელს
ივანე პორობაძით, როგორც წინადა.

გამოცემის დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:

ტფალისა,
„ივანის“ რედაქცია,
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

და „ქართულთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების“ განყოფილებაში, სახანლის ქუჩა, ბანის ქარხანა.
საფოსტო ადრესი:
ТИФЛИСЪ. Редакция „ИВЕРІА“.

ფალეგონი

შავის ჭის წარმოება

(ახალ დაარსებულ შავი ჭის ამხანაგობათა გამო).

ქიათურის რკინის გზის შტო გერ კიდევ სრულად დამთავრებული და ნაკურთხი არ არის, მაგრამ მიწის სხვა ფერი დასლა მან შავის ჭის წარმოებას. ეს მოსალოდნელიც იყო. ერთის მხრით ევროპეული მეტარებისა და მეორის მხრით აქაური მეტარებელნი ამ გზას შექუტებენ და შეგარბან. ორივენი სარგებლობას მოილოან და, უნდა სთქვათ, არცა სტუდენტებიან. მართალია, ამ გზამ შესაძლებელი დასაწი (შავის ჭის ფსი!) ევროპაში, მაგრამ, სამაგიეროთ, ამ გზის მოხმობითვე შემკრება ვადატანის ქირა¹⁾ და ზოგიერთი სხვა ხარჯიცა.

¹⁾ 1893 წელს შტოს ერთი ნაწილი ტონში (Металлическая единица в тонн) ფასობდა 16-17 ჰენად, ხოლო ახლა—12-11.

²⁾ ახვე 1894 წ. ვადატანის ქირა ქიათურთან სტრანდის (42 ვერსია) ფურთხე 35-40 კ. იყო, ახლა-კი რკინის გზის

ტფლისი, 6 აპრილს

თუ თერგის მხარის უფროსს დასჭირდა მიტყველით მის და რწმუნებულის ყაბარდის მკვიდრთა მიმართ და გეგურთხელებინა, რომ არავითარი შიში არ მოგელით თქვენთა წინაშართა მიწაზედაო, მით უფრო აუცილებლად საჭიროა ამ გვარზე გეგურთხელებს და დამშვიდება ახლად შემოერთებულ ქართველ მაჰმადიანთა.

ჩვენ რამდენიმეჯერ გვქონდა ამ საგანზედ საუბარი და დირსიც იყო ეს საქმე, რომ საფუძვლიანად გამოგვეჩვენა იმ საბუთებისა და წერილების წყალობით, რომელიც რედაქციის მოჰქვინ. მაგრამ ერთის პატივსაცემ მიზნის გამო ჩვენ ეს ვერ შევძელით.

ახლა კი, როდესაც ამ ფრიალსამხრეთელთა სავანზედ დაპირდავი აღძრა თვით მთავრობის მოხელემ, რომელსაც დიდი აზარი უჭირავს; ჩვენც ვეცდებით ცოტა რამ განვმარტოთ.

წარსულს წერილში გამოვსთქვით, რომ პირველი ერთგულება და კარგი სამსახური მთავრობის მოხელისა ის არის, რომ თავის ხელმძღვანელს მშრომელი, კეთილი და ერთგული ხადნი მოუპოვოს და არა ისინიც გააარტულოს, დააფრთხოს და გადაჭყვეწოს სახელმწიფოდან, რომელიც განწუხობდნენ არანს კეთილის მუშაველნი და ერთგულნი შეიქნენ. არ არის ცხატყვემთ ისეთი უკუნური და უსამართლო ხადნი, რომელიც არ იცოდეს კარგისა და ცუდისა, კეთილისა და ბოროტისა

მოგზაოთა მოხმობით, ეს დამოკიდებულება და ურთიერთობა ცოტა ცოტა-ოხით სხვაფერდება. ყველა მის ციხილობს რაიმე ღონე იღონოს, მარჯვე შემთხვევა გამოიყენოს, რომ ხელ-ფეხ გაუწმკცოდ მაინც არ ჩაუვარდეს მტუქებს ხელში ამ აუცილებელ ცხოვრების ბრძოლისა და ქიდილობ. შავის ჭის წერილ მემამულეებმა და მწარმოებლებმაც ამ საშუალებას მიჰპირათ. საქმე უკვე დაწყებულია და შედეგს მომავალი გვიჩვენებს.

ჯერ კიდევ ქიათურის რკინის გზა ახალი გამოწყობული იყო, როცა წერილად მწარმოებელთა და მემამულეთა შორის აღიძრა სურვილი ერთობლივად შეამზავებ-შეუკარგებინას. მოკლე დროს განმავლობაში ეს სურვილი იმდენად შემუშავდა და მომწიფდა, რომ წარსულის წლის შემოღობისა ქუთაისში დაიდგინა „პროექტი ქიათურის მანვანების მწარმოებელთა ამხანაგობის ძირითადთა დებულებათა“¹⁾. როგორც პროექტი

¹⁾ არ შეგვიძლია არ შევნიშნოთ, რომ ამ პროექტს ჩვენი აზრით, ორი დიდი ნაკლი აქვს. პირველი ის არის, რომ 100 მანვანთა აქციის პატიონის სრულებით ხმა არ აქვს საქმეთა წარმოებაში (ხმა აქვს

აწონა და დაფესება; სამართლიანი მოპურობა, ზრუნვა, პატივისცემა ქვეყნის საუკუნოებით დაწესებულ ჩვეულებათა და კანონთა—ყოველთვის დირსეულად ყოფილა მიდებულნი და ასე იქნება მიჩნეული გვლავაც.

ამიტომ საჭიროა, რომ ქართულ მაჰმადიანთა ქვეყნების უფროსებსა შეატყობინონ ხალხს იმ გვარადვე, როგორ ესა ჰქნა თერგის მხრის უფროსმა.

როდესაც ახლად შემოერთებული ქვეყნის მკვიდრნი დარწმუნდებიან, რომ მათ არც ახლა და არც შემდეგ არავითარი შიში არ უჭირავს არ მოელონ, რომ მათა ვრობის სულაც არა ჰსურს მათი სურა და ახლა წინაშართა ადგილინიდან და ერთხელ შედგამული იქნება ჩარჩებისა და გიძვერა კაცებისა მადამ საბარალო ხადლისა ყოფიხეობებისა და პატრონებისა, მაშინ დღეს დამფრთხალნი მაჰმადიანნი გულ-მოფინედ მიჰყოფენ ხელს ნაყოფიერს შრომას თავის ადგილ-მამულში.

გარდა მსოფლიო სამართლიანობისა, რომლის უარყოფა, რასაკვირველია, შეუძლებელია და წარმოადგენელიც, ასეთს განკარგულებას მოითხოვს თვით სახელმწიფოს ინტერესები.

ჯერ ერთი—ვის შეუძლია და ვინ მოახერხებს ისე ჩინებულად ქვეყნის დაცვას, მტრის წინააღმდეგობას და დაბრკოლებას, როგორც მკვიდრი, რომელმაც უკუეული ბილიცი და ყოველი ძირი ხე თავის ქვეყნისა იცის, რა-

დნ სწინა,—უნდა დაარსდეს საექციონერო საზოგადოება, რომლის ძირის ფული უნდა იყოს არა ნაკლებ 200,000 მანეთისა* (§ 6). სამოციონერ წევრს, როგორც ამბობენ, უკეთესი იქნება თელი ამ პროექტზე. ასეთის ამხანაგობის დაარსება არც ისე ადვილია (განსაკუთრებით ჩვენში), რომ თქმა და ქმნიც შესაძლებელი იყოს. ამიტომ, სანამ ეს საწინაო საქმე მოეწყობოდეს, ისევე წერილ მწარმოებელ-მემამულეებმა შეადგინეს ორი ამხანაგობა. პირველი ამხანაგობა „უკუშობი ქიათურის მანვანების მწარმოებელთა“ შესვლა ათის ამხანაგისგან წარსულს იანგავის, ხოლო „მეორე“—ამხანაგობა კავკასიის მანვანების მწარმოებელთა“ შესვლა მარტში ასის ამხანაგისგან. ამ ამხანაგობათა წევრნი ვალდებულნი არიან (პირველის ამხანაგობის სამის წლით, ხოლო მეორე ამხანაგობის ხუთის წლით) თავიანთ მიერ შემუშავებული მანვანები მხოლოდ ამხანაგობას ჩააბარონ და სხვა ყერობა მიუღებდნენ არ მისცენ. საქმის გასა-

500 მანეთისა), ხოლო მეორე ისა, რომ ერთს წევრს ოთხის ხმის მოპოების უფლება ეწელება.

მეტიც ამ ადგილს დაბადებულთა, აღზრდილთა

დემონტაჟი ნუ ჰქნას-და, ეს ქვეყნები რომ მართლად დაცული ირდეს, ახლანდელი მცხოვრებნი გადაიხვეწონ და იმის ნამოსახლზედ ახალი, ბუნებისა და გარემოების ურვევი ხადნი დააბინებონ. ეს ხადნი ხომ არა თუ ქვეყანას ვერ მოუგვლის, თავის თავიც საჭირის უფლოდ და საბრძოლველად ენება ბუნების წინაშე!

შეკარა, რომ ამ მხრით ახალ-მუნნი ვერ ივარგებენ სახელმწიფო საზღვრების დარღვაზე; ეს სრულიად მოუწინებელი და გამოუსადეგარი აზრია, რადგანაც მათ არც ჯან-მრთელობა შესწევს ამისთვის, და არც იარაღის ხმარების ცოდნა.

ამას გარდა, ახალ-მუნნი უსათუოდ, გარდა იმისა, რომ განთავისუფლებულნი უნდა იყვნენ დიდი ხნის ვადით სახელმწიფო ბეგარისაგან, იმათ დამკვიდრებასაც დიდძალი ფული უნდა ამ თავითვე.

ამ დედემოკრატიისამ გარანია შავის ზღვის შირის ახალმუნთაგან დასახლების საქმე, და ავიღოთ, რომ ამ ადგილებში ხადლის გადახასხასება გადადებული იქნას რადგანაც ამ საგნისთვის ახლა სახონას საგზაო ფული არა აქვსთ.

ამის შემდეგ კიდევ უფრო ხმა-მადლა ჰქვიადადებს ის საჭიროება, რომ ქართულად მაჰმადიანთა ქვეყნების უფროსები დამუშურნენ და ამშვიდონ გულ-აძრუებულნი მკვიდრნი.

მხოლოდ ორსავე ამხანაგობას გამოვენი ჰყავს არჩეული, რომელთაც ყოველსავე უფლება აქვთ მიიტყუებოდნენ სწავრობოდნენ. პირველს ამხანაგობას ათათვეში უღვას ბ-ნი გ. ზღანოვიჩი, რაიცა ნების ვეძალდეს ვიფიქროთ, რომ ამ ამხანაგობის საქმე კარგს ნიადაგზე უნდა დაიდგეს, ხოლო მეორე ამხანაგობას წინამძღოლოდენ რამდენიმე აქაური მწარმოებელთაგანნი. პირველს ამხანაგობამ უკვე გაყვილა 4 მილიონი (როგორც თვითონ ამბობენ) ფული მანვანების მამბურთის ვაჭრის ზინჩიჩის საშუალებით და მოქმედება დაიწყო, ხოლო მეორე იმდენებს მალე გაყვიდს და მოკლე დროში მოქმედებაც დაიწყო.

მეტიც ამ ადგილს დაბადებულთა, აღზრდილთა

ახალი ამბავი

თა სსსამართლო სისტემის განხორციელებისათვის

* * * ფეხსმართლის სწავრა, რომლის მიზანია...

6 ავტობიუსი
მნივარეობა, მთავარი ტყინაო, მნივარეობა...

ვლადიმერ სარინსკი დეტუტო. თუცა ორთა-შუა რიცხვით სიმინდი საყოფად მოვიდა...

* * * ამას წინადაქუთისის ოლქის სსსამართლო ალტერნატიული კლასის სათავედ ახსნაოლო ბანკის თავმჯდომარეს კ. ჩიკვიძის და მმართველობის წევრს ჯიანის ვეკილოვას, რადგან სასამართლო იმუფებიაო. ჩიკვიძემა და ჯიანმა ოლქის სსსამართლოს დადგენილებას შეიკრინეს ტვილისის სამსამართლო პალატაში, რომელშიც, როგორც ვაჟი, * * * HOB. 0603. -ე გვაუწყებს, უკვე განიხილა ეს საქმე და გვაუწყებს ქუთაისის ოლქის სსსამართლოს დადგენილებას.

* * * ჩვენს რეინის გზის სადგურებზე, სადაც კი ფოსტის განყოფილება არის, მთავრობის განკარგულებით გაიმართა შემნახველი კასები ისე, როგორც ტვილისში ფოსტაში მოწყობილი. ეს განყოფილებები ამ თვის პირველი რიცხვიდან გაუხსნიათ კიდევ.

* * * გუშინ დღით, 9 საათზე, განხორციელდა სადგურზე უბედურება მოხდა: ორქუთი-მავალი ორივე ფეხები მოკლეა იქაურს უფროსის მისრეს, გორის მახრის სოფელ მურულეთის მცხოვრებელს მოეცინა იქნეს ძე კლემენტის შვილსა, რომელიც თურმე მიიჩქარა და ისრისკენ ბაქოს მხრიდან მომავლის მატარებლის გამოსვლის შესატყობინებლად და მემოსის გასაფრთხილებლად. თურმე ორთქლიმავლის მაშინის არ მიუცია გასაფრთხილებელი ნიშანი და ისე გასაფრთხილებელი ზედ დასტკაბია უკნიდან საბაროლო კლემენტის შვილს, რომელიც მწარედ დაშვებული რეინის ტვილის საავიაციოში ჩამოიყვანეს ტვილისში, ადგილობრივი პირველი შემწეობა აღმოუჩინა იმისათვის იქაურს რეინის გზის ექიმს ბნს მირზოვს.

* * * ჩვენის რეინის გზის უფროსი ბნი ფრედ ამ თვის 2-ს ბაქოში წასულა და მიუპატრინა თავისთან იქაურ ნავით მწარმოებელთა წარმომადგენლებს, რომ მოვალაობადათუშე ველეკატორის ასეკებად საერთო ყველა მწარმოებელთათვის.

ბაქოელმა დამარტრებელთა 4-ს ამ თვის ბნს ფრედემ დათვალეირა გზის ლინადგი, ზოგი სადგურიც არ ავაროხის დათვრები და გუშინ სამშაბათს ილითი სავანებო მატარებლით ტვილისს დაბრუნდა.

* * * 3 აპრილს სოფ. ლისის მცხოვრებელი მათე პაპაშვილი მტყვირად ბოქვით წყალს იღება უფროდ ჩავარდა წყალში და ღარინა.

* * * 4 აპრილს მთის ქუჩაზე მთელ ქაიკოშის ჯარის კაცად ნაშეფხა ანდრია ფილბოვიძე 20 მან. ღირებული სპორტის ქაბი მოპაპრა, დანაშაუნი შეიკრეს.

დამატებითი

გსთარება მწარედ არ არის იმისათვის, ვინც მტყვირად დაწმუჭებულია, რომ სადგურზე არც მაკენადა და და შედარებაა.

იქ, სადაც მარად-მსახურება არ არის, ბუჩაკიც და ვარ სამომავლო.

მწკრე-მტყვირება ბაღსა, რომელსაც ვეკავს უფრო ბუჩაკს ასისა, ვიდრე სხეოვს.

მუშა ხალხისათვის. ამ სადგინს გამო ორორიდ მცირე მოსახრებს მოგახსენებთ.

შავის-ქვის მწარმოებლებს ერთი არა საქებური ჩვეულება აქვთ: დაწმუჭებულ აქვთ ჩამოტანილი ქვის მოჭრა, ანუ, როგორც თვითონ ამბობენ, აკვიდის* აღება. უკნიან ათისა (10%) და ოცის (20%) თავს: პირველს შორეულ საწყობებზე (მაგ. ზესტაფანში), ხოლო მეორე მანდენშიან ქიათურაში ჩამოტანილ ქვებზე. ასეთის საქციელის გასამართლებელ საშუალებას ახსენებენ ამ გარემოებას, რომ ვალტანის დროს ქვა იწვევს, იკარგება, ჩავლადარ-მეურნეები ქვს იპარავენ და სხვებს მიჰქიან ხოლო მეორე და სხვა-და-სხვა. ეს დაახლოებოდან მართალია, მაგრამ მართალი ვლიადარ-მეურნეების ბრალიც არ არის. ახლა-კი ყველა შორეულნი საწყობის გავაქება და მართა ქიათურადა ერთადერთი საწყობი, სადა უნდა დაგროვდეს მთელი რაოდენობა მანდენში დამუჭებული ქვისა. მაშინდამე, ამის შემდეგ მოისპობა მოსაღვე მიწზეც იმისათან არა სასურველის საქციელისა.

ათისა და ოცის თავის აღება და მოჭრა ხომ ამჯერად იმდენად არ ემხროება ხოლოდ შემწეულს თვალს. მაგრამ საწყობარა და სავალალო

მნივარეობა, მთავარი ტყინაო, მნივარეობა ყველაფერი; შერც წყარო, ტინში ნაშობო, ანკარაგ, —ტიბილი ხნაინო; დანაშულ ველზე მდგომარე, ირებო ლამაზ-ქრქინო, და ცაო ლურჯო ოლისი, კამაშა მთავრე-მხანო!

ქორძის კონკრეტია

საჩინო (ქუთაისის მახრა) წყლის ჩვენშიც საგრძობელი ზამთარი იყო. ნოემბრიდან მარტამდის წვიმა თოვლი თითქმის არ შესხვტილა, რის გამო ერთად გავუქდა იხედოც უფარვისი სსსოფლის რეგები. მარტის დამდევს კარგი ამინდები დაიჭრა; მაგრამ მერე სულ ჩავაშხამა. 18 მარტს კიდევ ამოვარდა ისეთი საშინელი დროისაღვლეთის ქარი, რომლის მსგავსი არავის ახსოვს საჩინოში. მოსახლე არ დაუტოვებია, რომ, რაიმე ზარალი არ მიეცეს. ბევრი ხე ძირაან-ფესვიანად მოთხარა, სახლებს სახურავები გადააგლიჯა და ორი სოფლის (ვანისა და ბზვანის) ეკლესიის სახურავები მთლად აიღო და შორს გადისროლა; რადენისთხე ამი მანეთის ზარალი მისცა სოფლებს. მისწრებული კაცები ამბობენ, რომ აღმოსავლეთის, ანუ როგორც იმერეთში ეძახიან ზენა ქარა, წინად ჩვენში იშვიათი იყო; და ეს თითქმის ყოველ კვირა ჰქრის და ღილს ზარალს გვაძლევს. მიზეზი, ვინცენ, დაუზოგველად ტყეების განადარება უნდა იყოს. იქ სადაც წინად უტები, ტევრა ტყეები იყო, დღეს გამინდვრებულია და, რასაკვირველი ქარი უფრო ძირელ ჰქრის მოტიტლებულ მინდორზედ. ტყეულად არ ამბობენ სოფლებს, ზენა ქარი რეინის გზამ გახსნია და გააძლიერაო. მართლაც, რეინის გზას ცოტა მეტყევი არ მოუღდა და დღესაც მცირელი მეტყევი არ უნდება. შარშანდელი კინახელის მოუს-

ვლადიმერ სარინსკი დეტუტო. თუცა ორთა-შუა რიცხვით სიმინდი საყოფად მოვიდა ხალხის გამოსაკვებლად; მაგრამ სარჩო მინც ბევრს აკლია დღესაც. კიდევ კარგი, რომ წრეულს სახლვარს გარედ არ ვაქვთ სიმინდი, თორემ ბევრს გავუტრებდებოდა. ფუთი 55 კაბეკამდის აღის ამ გახად. ღვინო-კი ბოლოდ მოგვივიდა და სარჩო-კი. ფუთი (ჩვენი) 1 მ. 2 მანეთამდის აღის. აქაური ღვინოები ძირელ კარგი ღირსებებისა. ხშირად აქაურ ღვინოებს მოხერხებულ სიარავები კახურ ღვინოდ ასაღებენ. ამ უკანასკნელ წლებში საჩინოლები ძირელ მუყაითად უწებდენ დაბლარ ვენახებს (კახურად, რადგან ძველი მალლარი ვენახები ძირელ მცირე მოსავლს იძლევა. საჩინოში იშვიათად შეხვდებით ამ ყმად ისეთ მცხოვრებს, რომელსაც დაბლარი არ ჰქონდა გაშენებული. აქაურ დაბლარ ვენახებს ძირელ კარგი მერმისი მოეწინააღმდეგება. თუ ფლოქსერა არ გვეტყებოდა, ჯერ-კი საჩინოში არსად არ არის ფლოქსერის ნიშანი. მიღლიუ და ნაკარა-კი არის აქა-ი; მაგრამ მცირელი მუყაითად სწამლობენ თავინთ ვენახებს. ძირელ კარგი კი ქიქვინაო, რომ საცილოქსერო დასი ამ ჩვენ მიყრებულს საჩინოცა და-ათავალოებდეს და თავის მცენიერულს თვალს გადაავლებდეს ამ ზეფხულს.

თან-ნარელო
მეფე მახარა VI-ის
საფლავის ძეგლზე წარწერილი წიგნი.
მე უქრეკისმან მისათავს, ვსტანგანს სახელ-დაუხლად; გქმენ ოთხ წელ მესვთა, უბნისი, სს-დგურ კამარს გუბულად; ტფილისის სიონი ხელ ახვად შექრეწე ქანდაკებულად; და ჩემთავისგან სხვადა სხვას, შავ ღამისა მოწყობებულად; სიტამა მოვიდე ვლახეთში, ვამაგვლ წაგნას მუღანი; ქტანის რე ხუნანს წავლდე, კამათად მოკრეწე გლანა;

ბებს... ვხედავთ, თუ როგორ დაპატრონდებიან იგინი ჩვენს საჩინო-საბადებლებს და ჩვენ-კი იმის ცდაში ვართ, როგორ ვიმოვით იმისათან ადგილი, რომ ხელი შეუწყობო ჩვენსაც ოჯახის დანერგვა-დაცემაშია. ასეთს მდგომარეობაში ყოველი ჩვენის გამოღვიძების ნიშანი, ყოველი ჩვენ-მისრე წინ ვიდადმებული ნაბიჯი გასახარულია და საიმედოა.

ასე ცოტ ცოტაობით დაწმუჭებულ საქმე საძირკვლად დედება უფრო დიდსა და სასარებლო საქმეს. ეს მთი უფრო შესაძლებელი იქნება, რომ ასეთი საქმე როგორც შემოიკრეც ვსიქვით, უკვე გამოწყობულიცაა. ჩვენ ვამბობთ მოსავლ საექციონერო საზოგადოებაზე. ამ უკანასკნელის სირულეში მოსაყვანად აუტოლებული საქმიანობა ახალ დაარსებულ ამახანავლობა შეერთებას. ეს გვგონებთ რომ იმდენად დაბრალია შავისქვის საქციონერო ამხანავობას ყოველგვარი უპირატესობა და უღირსობა. ქქს აქტიო ამხანავობათა წინაშე; რომ ასეთი ამხანავობას ძალუმს სულ სხვა გვარად დაბრალია შავისქვის საქმე.

ყოველ-გვარ ვებრძობას და სავაქ-და-ღწესებულებას, შესაძლებელია, ცუდო, ძლიერ ცუდო შედეგები მოპაქვს სხვაგვარად და განსაკუთრებით

ისა, რომ ოცის თავსაც, არ სჯერდებიან მწონავები ამ უკანასკნელს მახუნებისაგანაც* ასე აქვთ დევა-ნაღვალური ყოველ ამის გამო ხშირად ჩავლადარ-მეურნეს თითქმის უმესამედლება ქვა.

ჩვენი ამხანავობანი ჯეროვანს ყურადღებას მიუქცვენ შუა ჰეში მომუშავე ხალხის ყოფა-ცხოვრებას, მოსაზრებენ მონაქერის (სტეკის) აღებას და საზოგადოდ სხვათათვისაც კაცის მავალითი მანვერებდინი იქნებინან, მონაქერის აღების ამოკვეთას რასაკვირველი, მნიშვნელობა არ ექნება, თუ ამისდა კვალობაზე ქარებიც შემუშავებს ჩავლადარ-მეურნეებს.

ჩვენ კიდევ სხვა იმედიცა გვაქვს, ჩვენთა ამხანავობათა. ფული ხომ ყველის ხელში ფულია; საქაროა მხოლოდ სამუშეოარი მისცეს მან ხალხს. მუშისთვის-კი ხელ ერთია ქართველი აძლევს დღიურად თანს მართს, თუ უსზოელი. მაგრამ საქმე იმაშია, საბოლოოდ ვის ხელში გადადის ფული, კაპიტალი-ქართველისაში თუ უსზოელისაში. ქართველის ხელში ფულის დაგროვებას ამ მოქმედების მიმწველობა აქვს ჩვენთვის, რომ მწონველს უფრო შესტკევა გული თავის მოამე-მემა-მულეებისათვის, რომ იგი მზად იქნება გამოიღოს ფული, როცა საქმიანობა მოითხოვს, საერო და საექველმოქმე-ლო საქმეში. თუ ამის იქნევილს გვექნება, მაშინ ასეთს ქართველს ამის ფულდებს უნდა მივაძიბოთ უწინადად, რკან მწყურებო... და ზიზღით მოეშორდეთ...
ს. ქიათურა, მარტის 31, თ. კიკვიძე

აბა, ერთი, უარი სთქვი, რომ ვითომ მე ჩემს პატარა, ნორჩისა და ვარჯიშით ნახს ტუტებშია და ჩემს ყოველად ნახსიანს, ძლიერ ჩემსმხრევის ახირება-დარწმუნებითა, ჩემი ბოთლი და ავ-ნახსიანობით არა გვეყარ ვკლიანს ვარდ.

ლიპლი მომივიდა; ვიგრძნე, რომ მაჯობა, დამძლია.

ერთს წუთს შემდეგ კიდევ მიიხრა:

- ჩემო სიკაცებო, მეორედ და გენახდლებო, რომ ისევ ჩემზედ ზვიქრობ!
- არა, არა, გარწმუნებ!
- მე-კი ვამბობ, რომ ზვიქრობ!
- გეუბნები, არა მეთქი!
- მაშ, სთქვი ჩქარა, რაზედ ზვიქრობ?

— ჩემი ფიქრია გულ-ყვითელი ჩიტი, რომელიც ლეილიანებში ჰიქიკებს.

— აგერ, ზედაც, კიდევ მოვიგე სანახლეო. ვერ გავხედავ, იმდენ მაქვს და უარს ვერ იტყვი, რომ ჩემი ხმა ძირითადად ზვეს გულ-ყვითელს ჰეროზინს!

კვლავ ვიგრძნე, რომ მაჯობა, მომიგო სანახლეო.

პატარახანს უკან, ქალმა კიდევ მკითხა:

- ერთხელ კიდევ დაგენახდლებო, უკანასკნელად, რომ ჩემზედა ზვიქრობ, ჩემო სიკაცებო!
- ახლა-კი ვეღარ გამოიციანი.
- მე-კი ვამტკიცებ, რომ სწორედ გამოიციანი!
- გეუბნები, ვერ გამოიციანი-მეთქი!
- მაშ ბრძანე, რაზედ ზვიქრობ?
- ჩემი ფიქრია ერთგული მერცხალი, რომელიც არის დროს არ ჰალიტატობს თავის ერთხელეგ გეკეთებულს ბუღებს და უყვარს ერთის სიყვარულით.

ქალმა გულიანად გადაიკასხა და სთქვა:

— ფარ-ხმალი დამიყრია, რადგან ახლა-კი შენ მოვიგე და მე ვიძლიე!

III პატარა სული

იმ დროს, როდესაც თავზედ ხელ-აღებული ქუდი ვიყავ და ვეჩაღობდი შარა-გაზზედ, ფიქრადაც არ მომლოდა პარონით სავსე ლექსების წერა, რომელსაც ეძლი ვთხოვნი ერთს მთავარიან ღამეს დავიანებე ბალახებში პატარა, ნახს სული, რომელსაც მარტოდ-მარტო დასძინებდა, აქვე, გზის პირას. როცა პირველად დაინახე, თვალი მოვარიდე და ზურგი შევაქციე. რა თავში ვიხილიდი სულს? რაში გამომაღდებოდა? ჩასაფრებელი ვიყავ და ველოდი ან ვეკარს, რომელსაც ფარით ჰქონოდა სავსე თავისი ბოლჩები, ან გულეკაცს, რომელიც უნდა დაბრუნებულყო იარაღებში, საცა საქმიანელი წახსა გასასიდად. საშინლად მშობიდა, ორის დღის უნაყოფო ვიყავ და გამგებლებო, დიდის სიხარულით დავესწიდი თავს გამველ-გამომეღულეს! და თუ წინააღმდეგობას დამწყებდა, თავის საკუთრების დაცვას მობინდობდა, იქვე წავახრბობდი კატასავით და იოტის ოდნადაც არ დამნანდებოდა. რა დროს ან დანებება იყო, ან ფიქრი და ყოყმანი, როდესაც თვალ-წინ მხახულებოდა გარეული ვახსიანი და შენიერი ლეინო იქ.

ვე მახლობლს ტრაქტორში, რომელიც ეჭირა ერთს ქურდების განთქმულს მფარველსა. თუ-კი მოვკლავდი, ნანავას და წუხილს აღარ მოეყვებოდა, იმიტომ რომ მშვენი ვიყავ. ასევე ქურდობა გავწიე, ოცჯერ კი-კი მოვკალ, და მანაც სინი-ლიან ჩემი იყო წმინდა და ყოვლად დამწვიდებელი, როგორც სინილისი ყაწვილისა და მეგლისა. რაიცა შეცხება პატარა სულს, რომელსაც ისეთის გულ-დაშვიდებით ეძინა გზის პირას, აბა, რისთვის გამომაღდებოდა და ან რაში მეჩაქებოდა!? მინდოდა, ამოვსულიყავ საფრიდამ და განმეგობა გზა, მაგრამ უნებლად მოვიხედე ამ დროს და დავაქურდი იმ სულს. ისე ბრწყინებდა მთვარის შუქზედ, რომ, მეგონა, სულ ბრილიანტებითა და ლალით არის შემკობილი მეთქი! ჩემს დღეში არასდროს არ მენახა ისეთი საუკეთესო და ძვირფასი ქვეტი. შემდეგ გავიგე, რომ ის ლალები იყო ზე-შთაგონება, ზე-სულის მონაბერობა, ხოლო ბრილიანტები—სახელი და დიდება. ვეკი ამ პატარა სულს და წავეჭურე ყელში ხელი. „ო, ნუ მახრბობ!—შეპყვირა სულმა, რომელსაც უნებლად გამოეღვიდა:—რაღ გინდა, ყველაფერს მოგეცემ, ოღონდ ნურას მინებ. თუ გინდა სხვა ბრილიანტსაც მოგეცე, რომელიც ზედა-კი არა, გულში მაქვს შენახული და ყოველდღე მწინდა და მშვენიერი; სიყვარულია მისი სახელი! ოღონდ ნახს მომეცე, —ეს არის მხოლოდ ჩემი თხოვნა—და ჰნახავ, რა ვეღარება, რა წყვილი და ჯავარი აქვს იმ თვალსა პატრიონსა, რომელიც მზად ვარ, იმას მიეცე, იმეც შემიძლია“. მაგრამ ჩემმა სინამრბე იმ დაბრბედა და ანაბრბედა და დღეც, რომ თავი ვეღარ შევიძებრე. ფიქრზედ პატარა სული და წავიღე თან ის თვალ-მარტოლიტი, რომელიც იყო მოქვილი-მოფენილი.

მას აქვთ სახელი ჩემი შორს განითქვა კაცთა-შორის. ძლიერს-და მახლობლს ბუნდა, რომ ოდესმე შარა-გაზზედ მეტრობდი და ვეჩაღობდი! იმ ზე-შთაგონების წყალობით, რომელიც მოვიპარე და იმ დიდების მიუხედავად, რომელიც ძალ-მომხრებობით დავიწეე ვამბობ ახლა ისეთს ლექსებსა ზე-მირებს, რომელსაც აღტაცებით იმეორებს ერი და ბერი. საბავიგოდ, მზაღება სინილისისა, რომელიც არ ვიციდი, რა ხილი იყო წინაღ, როცა კაცს ვეკვდი და ვეცარცავდი, ცეცხლს მიყვდი ახლა და ერთი წუთი მოსვენება არა მაქვს. ყველაზედ მეტად ის მაწუხებს, რომ ვვრძნობ, არა მაქვს და არც რომდემ მექმნება გულში სიყვარული—მეორე ბრილიანტი, ყოველდღე წმინდა, ყოველდღე მშვენიერი სხვა ყოველთა შორის,—ის, რომელიც იმ პატარა სულს ზედ არა ჰქონდა, მაგრამ რომელსაც მომიცემა, რომ არ მომეკლა.

ა. პ. ანაბრბედა. დღეს რკინის გზა წარმომაღერე უბის შეერთებულ

მა კრებამ და დავინა, რომ შეუმუშავებელ ნავთსა და იმის ნარჩენის გრო-ნიდგან მოსვლამდ 1/30 კაბ. ვარდა-სახალი დადოს ფუთსა და ვერსზედ.

ბერლინი. პარლამენტმა შეიწყინა-რა წინადადება ებრალთა გერმანი-ში დაბრუნების შესახებ.

ლინდისი. აქ დაბატმირეს იტალიის საშრო ანარხისტი ფრანცესკო პოლტი.

პეტერბურგის ბირეა, 1 აპრილი

სახელი	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
ხელ-მანათიანი ოქროს ტაშის კუბი	—	—	—
მანეთიანი ვერცხლის ფული	—	—	—
5/4 პირველი მონაგვის სესხის მოგებში პილიტი	—	—	243
— შორისა	—	—	221
4/4 მესამე სესხისა	—	—	—
სახელმწიფო თვალ-მხარობის ბანკის მოგებში ფურცელი	—	—	92 1/2
გირავობის ფურცელი ტელიოსის ბანკისა: 6 1/2%	101 1/2	—	—
5%	99	—	—
ქუთაისის ბანკის 6 1/2%	101 1/2	—	—
5%	99	—	—
8 1/2% ობლიგაცია ტელიოსის ქალაქის საკრებულო საზოგადოებისა	98 1/2	—	—

განცხადებანი

ბირეული კერძი სამკურნალო ექიმის ნავასარდანიანსა (კუკუაში, ვარნაუვის ძეგლის პირდაპირ)

ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველდღე, კერა დღეებს ვარდა.

დღეობები:

ბ. ა. ნავასარდანიანი, 11—12 საათ. იმთა, ვისაც სქირს სწეულებანი: სახი-რურგო ვენერული და სიფილისი.

ე. მ. ჩაქოანი, 9—10 საათ. სწეულებანი: თვალისა და ნერვებისა-ტანში ტვიცილებსა.

დ. გ. რევაკოვიკი, 10—11 საათ. სწეულებანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დედათა სქესისა.

ა. ბ. შრატსკევიჩი, 11 1/2—12 1/2 საათ. სწეულებანი: ყურისა, ყელის, ცხვირისა და გულ-მკერდის.

ექიმა ქადა ა. მ. ტუზაბაიჩი. 12 1/2—1 საათ. სწეულებანი. დედათა სქესისა.

ბ. ა. კახაბეგაიანი, 1—1 1/2 საათ. სწეულებანი: შინაგანი და ბავშვებისა.

სადამოაბოთი:

ა. გურგია, 6—7 საათ. სწეულებანი: ვენერული და შინაგანი.

ბ. ა. ნავასარდანიანი, 7—7 1/2 საათამდის.

ე. ა. ფრანგუხია, 7—7 1/2 საათ. სწეულებანი: ყურისა, ყელისა, და ცხვირისა, ორზამთობით, ოთხზამთობით და პარასკობით.

ჩრვე-დარბეგის და რეფუტის დაწერი ფსი ათი შერტი; ფსი კონსილიუმის და ოპერაციებისათვის—მორიგებით, სამკურნა-ლის საწოდოდ აქვს ავადმყოფთათვის.

დაიქტორია სამკურნალოსა დოქტორი მკვიდრისისა ნავასარდანიანი.

VERITABLE BENEDICTINE
(ნაძვალა და კარა ბენედიქტინა)
Fécampის საბატისი (საფრანგეთში)
საუცხოო, ადამიანის მომღონებელი, საკულის მონე-
ლდის ხელ-შეწყობი და მადის აღმშვეტი.
შეკვადე საუკეთესო და კარათა შორის

VERITABLE LIQUEUR BENEDICTINE
Marques déposées en France et à l'Étranger
A. Heyland & Co

იხსილქება საუკეთესო ვასტრანდიის მალა-
ზიებში და ყოველ ქალაქის უმთავრეს ლეინის საწყობებში.

Maison HERMANN—LACHAPELLE, J. BOULET & Cie,
Succrs 31 et 33, Rue Boinod, პარიზი
ოთხი ოქროს მედალი, მსოფლიო გამოგება 1889 წ. ჯვარი საპო-
ტიო ლეიონისა 1888 წ.

განუწყვეტლად მომავალი მანქანა

სიფონები
ლდის და მატ-
რა მილი

საფრანგული მოთხოვნა, რომ-
ლის-კუთხით იარაღი ქობდა
დაკრული ბოლოს ქვიშაღამ
ფურცლის დირექტორის მიერ
და-მოწერილი.

საფრანგული მოთხოვნა, რომ-
ლის-კუთხით იარაღი ქობდა
დაკრული ბოლოს ქვიშაღამ
ფურცლის დირექტორის მიერ
და-მოწერილი.

ფსი სიფონების მეტად დაკრებული. Manuel du Fabricant de
Boissons Gazeuses ფსი 5 ფრ. დაწერილებითი სია უფასოდ
გზავნება.

შეთის დამზადებელი და სანის ქარხნები ი. თაირო- ვისა და ვ. ალისნოვის ქ. ტვილისში

დღე-მარხვისათვის ქარხანაში სიყიდება ზომიანი: **საჩველად:** შირბახ-
ტისა, სელისა, კანფისა; **სანდელისა მიღებად:** სოფლებს წამოღების-
თვის და ზეუბა კარგის ღირსებისა. **ბოთლიანი ინსტიტუტად** შემდეგ მია-
ნიებში: საფრანგული საქონლით მოვარე ამხანაგობაში, ჯოჯონის მასალაში, ა-
დისანოვას მასალაში—გოლოვინის პრისპექტი, სახლი ლობანსკისა, და
ვარანცივის ძეგლთან, კარაგოვას, გოლოვინის პრისპექტი სახლი ორბე-
ლიანისა, სარაგოვასთან, გოლოვინის პრისპექტი, სახლი ბაბანოვასთან, მ-
კარაგოვას, ნიკოლოზის ქუჩა საკუთარი სახლი, ზუგდიდთან, ნიკოლოზ-
ის ქუჩაზე, კარლოვის სახლი ვორანცივის ძეგლთან, თათრის მოკლან-
სზე, ქალაქის ფიცრის ფარდულში, ამაჟუკზე, ბულანოვის სახლში,
აქლანის მოკლანსზე ქალაქის ფარდულში და ოჯგას ქუჩაზე, მებურნე-
თავის სახლში.

ნარდალ ზიდა შიძილება ქარხნებში, გრვენის გზატყვილი, საკუ-
თარი სახლები. ქარხანაში და საკუთარი მალაზიებში სიყიდება აგრეფე ჩინ-
ნიო პრობებისა და ხარგის საკვებად. (10—10)

В. Б. Жуковский С. Петербург,
10, прота, 16.

უქმთავესი წარმომადგენელი წისქვილის თვლების ფაბრიკისა
ე. ტრანკისა.

ტრანკის ფაბრიკის მიერ მოგვებშია გავრეებული წისქვილის თვლები
საუცხოო გამოდგა. ამ თვლებით სამჯერ უფრო მეტა იფქვს, ვიდრე
სხვა ფაბრიკის გავრეებულ თვლებით, 8 საათის განმავლობაში ფქვს
600 (ექსეს) ფუთს.

Ревель
პრესკურანტი და სხვა და სხვა დამარწმუნებელი ქალაქები სუ-
რგელს სანქაროდ გავზავნება.

А. Брокгаузен

ახლად მოიხილი მშენი „სტანკა“ (დად-
ბა), რომელიც უბრლდ საწვავ ნეთით მოქ-
ვავთ მომარბაში.

ს უ რ გ ი ნ ე ბ ი

წყალის ამოსაყვანად, ჩარნს გაცილებით სჯო-
ბია და 2 დგან 200-მდე ცხენის ძალა აქვს.
В. Б. Жуковский С. Петербург,
10, прота, 16.

რედქტორ-გამომცემელი ილია პაპიაშვილი